

แบบทดสอบก่อนเรียน
เล่มที่ ๑ เรียนรู้ดูวันเวลา

- คำชี้แจง : ๑. ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (x) ลงในกระดาษคำตอบ
ในข้อที่ถูกต้องที่สุด
๒. แบบทดสอบมีทั้งหมด ๑๐ ข้อ คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน เวลา
๕ นาที

๑. ดวงจันทร์ใช้เวลากี่วัน ในการโคจรรอบโลกครบ ๑ รอบ

- ก. ๒๙.๕ วัน
- ข. ๓๐.๐ วัน
- ค. ๓๐.๕ วัน
- ง. ๓๑.๐ วัน

๒. ในวัน ขึ้น ๘ ค่ำ ดวงจันทร์จะมีลักษณะอย่างไร

- ก. ดวงจันทร์จะมีคเต็มดวง
- ข. ดวงจันทร์จะสว่างเต็มดวง
- ค. ดวงจันทร์จะสว่างครึ่งดวง
- ง. ไม่มีข้อใดถูก

๓. ใน ๑ เดือนจันทรคติ จะมีวันพระกี่วัน

- ก. ๑ วัน
- ข. ๒ วัน
- ค. ๓ วัน
- ง. ๔ วัน

๔. หากนักเรียนมองเห็นดวงจันทร์ทางทิศตะวันออกซึ่งสว่างครึ่งดวง โดย
ด้านสว่างของดวงจันทร์อยู่ทางทิศตะวันออก และด้านมืดอยู่ทาง
ทิศตะวันตก แสดงว่าเป็นวันใด

ก. ขึ้น ๘ ค่ำ

ข. แรม ๘ ค่ำ

ค. ขึ้น ๑๕ ค่ำ

ง. แรม ๑๕ ค่ำ

๕. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของการนับช่วงเวลาได้

ก. สามารถกำหนดวันมงคลสำหรับเปิดกิจการได้

ข. สามารถเลือกช่วงเวลาในการเพาะปลูกที่เหมาะสม

ค. สามารถเลือกช่วงเวลาที่เหมาะสมแก่การเดินทางให้ปลอดภัยได้

ง. สามารถกำหนดวันประกอบพิธีกรรมทางศาสนาที่ถูกตามประเพณีได้

๖. ชาติแรกที่เกิดค้นปฏิทินคือชาติใด

ก. ชาวสุเมเรียน

ข. ชาวบาบิโลเนียน

ค. ชาวเมโสโปเตเมีย

ง. ชาวอินเดียแดงโบราณ

๗. จำนวนวันใน ๑ ปีจันทรคติ และปีสุริยคติ ต่างกันกี่วัน

ก. ๑๐ วัน

ข. ๑๑ วัน

ค. ๑๒ วัน

ง. ๑๓ วัน

๘. ปฏิทินที่นิยมใช้ในประเทศไทยปัจจุบัน คือปฏิทินชนิดใด

- ก. ปฏิทินสากล
- ข. ปฏิทินสุริยคติ
- ค. ปฏิทินจันทรคติ
- ง. ปฏิทินสุริยคติจันทรคติ

๙. ปีอธิกมาสมีลักษณะอย่างไร

- ก. ปีที่มี ๓๖๖ วัน
- ข. ปีที่มีเดือน ๘ ซ้ำ ๒ ครั้ง
- ค. ปีที่เดือนกุมภาพันธ์มี ๒๘ วัน
- ง. ปีที่มีการเพิ่มวันในเดือน ๗ ขึ้นมา ๑ วัน

๑๐. ปีอธิกวารมีลักษณะอย่างไร

- ก. ปีที่มี ๓๖๖ วัน
- ข. ปีที่มีเดือน ๘ ซ้ำ ๒ ครั้ง
- ค. ปีที่เดือนกุมภาพันธ์มี ๒๘ วัน
- ง. ปีที่มีการเพิ่มวันในเดือน ๗ ขึ้นมา ๑ วัน

เฉลย แบบทดสอบก่อนเรียน

เรื่อง “เรียนรู้คู่เวลา”

ข้อ ๑. ก

ข้อ ๒. ก

ข้อ ๓. ง

ข้อ ๔. ข

ข้อ ๕. ก

ข้อ ๖. ข

ข้อ ๗. ข

ข้อ ๘. ง

ข้อ ๙. ข

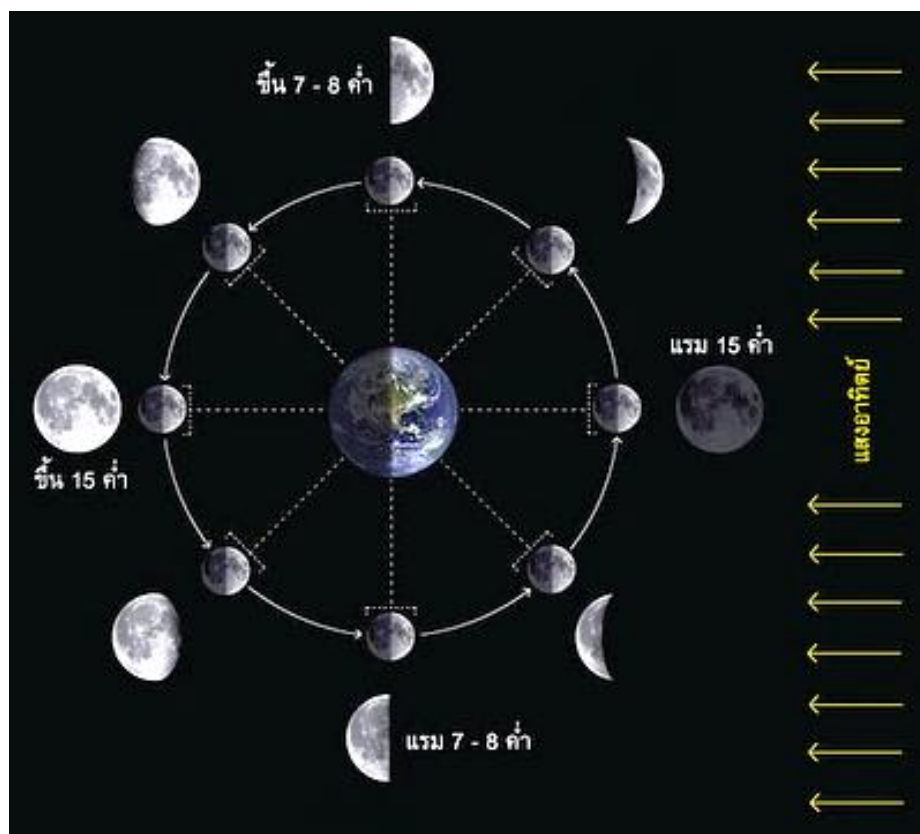
ข้อ ๑๐. ง

เรียนรู้ดูวันเวลา

ข้างขึ้น ข้างแรม



ข้างขึ้นข้างแรม เกิดขึ้นจากการที่ดวงจันทร์ได้รับแสงจากดวงอาทิตย์ เกิดเป็นด้านสว่างและถูกเงาของตัวเองบังเกิดเป็นด้านมืด ดวงจันทร์จะโคจรรอบโลกทำให้มุมระหว่างดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ โลก เปลี่ยนแปลงไปวันละ ๑๒ องศา เมื่อมองดูดวงจันทร์จากโลก เราจึงมองเห็นทรงของดวงจันทร์มีขนาดเปลี่ยนไปเป็นวัฏจักรโดยใช้เวลาประมาณ ๒๙.๕ วัน



ภาพที่ ๑.๑ ข้างขึ้นข้างแรม

แหล่งที่มา : จาก <http://www.lesa.biz/astrology/astro-events/moon-phases>

ข้างขึ้น



เป็นช่วงที่เกิดขึ้นระหว่างคืนเดือนมืดจนถึงคืนวันเพ็ญ โดยใช้ด้านสว่างของดวงจันทร์เป็นตัวกำหนด เริ่มจาก ขึ้น ๑ ค่ำ จนถึง ขึ้น ๑๕ ค่ำ แบ่งข้างขึ้นออกเป็น ๓ ช่วงคือ

๑. ช่วงข้างขึ้นอ่อนๆ ตั้งแต่ ขึ้น ๑ ค่ำ จนถึง ขึ้น ๗ ค่ำ ดวงจันทร์จะปรากฏเป็นเสี้ยวสว่างบางๆ จนถึงเกือบครึ่งดวง โดยหันด้านสว่างไปทางทิศตะวันตก เราจะเห็นดวงจันทร์ตั้งแต่ตอนหัวค่ำ

๒. จันทร์ครึ่งดวง ตรงกับ ขึ้น ๘ ค่ำ ดวงจันทร์ทำมุม ๙๐ องศาระหว่างโลกกับดวงอาทิตย์ เริ่มมองเห็นดวงจันทร์ได้ตั้งแต่เที่ยงวัน แล้วจะตกกลับฟ้าในตอนเที่ยงคืนโดยประมาณ

๓. ช่วงข้างขึ้นแก่ๆ ตั้งแต่ ขึ้น ๙ ค่ำ จนถึง ขึ้น ๑๔ ค่ำ ดวงจันทร์จะปรากฏด้านสว่างค่อนข้างใหญ่ มองเห็นได้ในตอนกลางวันทางทิศตะวันออกตั้งแต่หลังเที่ยงวัน



ภาพที่ ๑.๒ ข้างขึ้น

แหล่งที่มา : จาก <http://www.rungnapa-astro.com/rose-doc/Moonphase.html>

ข้างแรม

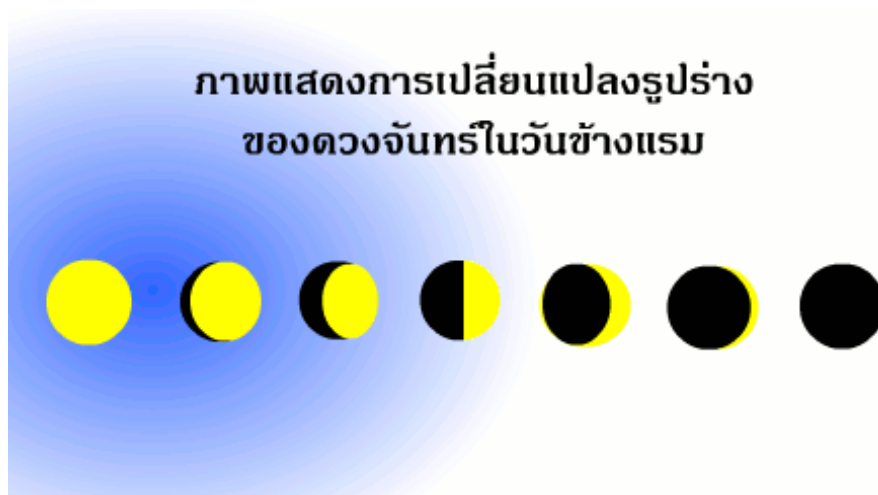


เป็นช่วงที่เกิดขึ้นระหว่างคืนวันเพ็ญจนถึงคืนเดือนมืดอีกครั้ง โดยใช้ด้านมืดของดวงจันทร์เป็นตัวกำหนด เริ่มจาก แรม ๑ ค่ำ จนถึงแรม ๑๔-๑๕ ค่ำ แบ่งข้างแรมออกเป็น ๓ ช่วงเช่นกันคือ

๑. ช่วงข้างแรมอ่อนๆ ตั้งแต่ แรม ๑ ค่ำ จนถึง แรม ๗ ค่ำ เป็นช่วงที่เห็นด้านสว่างของดวงจันทร์มาก และเริ่มลดลงเรื่อยๆ จนถึงครึ่งดวง เห็นได้ตั้งแต่ตอนหัวค่ำจนถึงเที่ยงคืนด้านทิศตะวันออก

๒. จันทร์ครึ่งดวง ตรงกับแรม ๘ ค่ำ ดวงจันทร์ทำมุม ๙๐ องศาระหว่างโลกกับดวงอาทิตย์อีกครั้ง ซึ่งจะเริ่มเห็นด้านทิศตะวันออกตั้งแต่เวลาเที่ยงคืนและตกกลับขอบฟ้าในตอนเที่ยงวัน

๓. ช่วงข้างแรมแก่ๆ ตั้งแต่ แรม ๙ ค่ำ จนถึงแรม ๑๔-๑๕ ค่ำ จะเห็นดวงจันทร์เป็นเสี้ยวบางลงอีกครั้ง แต่จะเห็นก่อนข้างขึ้นถึงใกล้รุ่งเช้า โดยหันด้านเสี้ยวสว่างไปทางทิศตะวันออก



ภาพที่ ๑.๓ ข้างแรม

แหล่งที่มา : จาก <http://www.rungnapa-astro.com/rose-doc/Moonphase.html>

และต่อจากนี้ดวงจันทร์ก็จะไปอยู่ด้านหน้าดวงอาทิตย์อีกครั้ง คือเริ่มต้นข้างขึ้นอีกครั้งแบบนี้ไปเรื่อยๆ เป็นวัฏจักร ซึ่งจะกินเวลา ๑ รอบ ๒๙.๕ วัน หรือ ๑ เดือน



ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงแต่งตั้งตำแหน่งทางวิทยาศาสตร์ขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย เพื่อบอกเวลา โดยมีตำแหน่ง **พันทิวาทิพย์** ทำหน้าที่เทียบเวลาตอนกลางวันโดยสังเกตดวงอาทิตย์ และตำแหน่ง **พันพินิจจันทร์** เทียบเวลาตอนกลางคืนโดยสังเกตดวงจันทร์

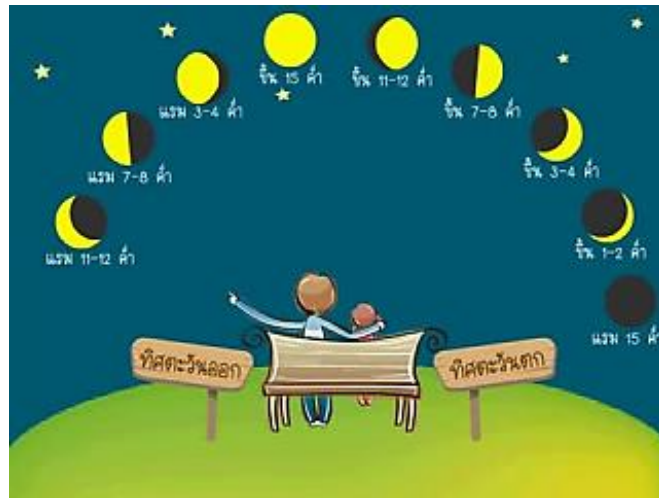
สรุปสาระสำคัญ

วันแรม ๑๕ ค่ำ: เมื่อดวงจันทร์อยู่ระหว่างโลกกับดวงอาทิตย์ โดยดวงจันทร์หันด้านเงามืดเข้าหาโลก แสงสว่างของดวงอาทิตย์ทำให้เราไม่สามารถมองเห็นดวงจันทร์ได้เลย ทำให้วันนี้เป็นวันที่ดวงจันทร์มืดเต็มดวง

วันขึ้น ๘ ค่ำ: เมื่อดวงจันทร์เคลื่อนมาอยู่ในตำแหน่งมุมฉากระหว่างโลกกับดวงอาทิตย์ ทำให้เรามองเห็นด้านสว่างและด้านมืดของดวงจันทร์มีขนาดเท่ากัน ทำให้วันนี้เป็นวันที่ดวงจันทร์สว่างครึ่งดวง

วันขึ้น ๑๕ ค่ำ (วันเพ็ญ): เมื่อดวงจันทร์โคจรมาอยู่ด้านตรงข้ามกับดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์จะหันด้านที่ได้รับแสงอาทิตย์เข้าหาโลก ทำให้เรามองเห็นดวงจันทร์เต็มดวง ทำให้วันนี้เป็นวันที่ดวงจันทร์สว่างเต็มดวง

วันแรม ๘ ค่ำ: เมื่อดวงจันทร์โคจรมาอยู่ในตำแหน่งมุมฉากระหว่างโลกกับดวงอาทิตย์ ทำให้เรามองเห็นด้านสว่างและด้านมืดของดวงจันทร์มีขนาดเท่ากัน ทำให้วันนี้เป็นวันที่ดวงจันทร์มีครึ่งดวง



ภาพที่ ๑.๔ ข้างขึ้น ข้างแรม

แหล่งที่มา : จาก http://www.trueplookpanya.com/new/cms_detail/knowledge/26922-039358/



ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ ในบางเดือน
ดวงจันทร์อาจไม่สว่างเต็มดวง ๑๐๐%
และ สำหรับ “วันพระ” หรือวันอุโบสถ
คือวันประชุมถือศีลฟังธรรมในพระพุทธศาสนา
เดือนหนึ่งจะมี ๔ วัน คือวันขึ้น ๘ ค่ำ แรม ๘ ค่ำ
ขึ้น ๑๕ ค่ำ และแรม ๑๕ ค่ำ

แบบฝึกที่ ๑

เรื่อง เรียนรู้ดูวันเวลา

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ : ให้นักเรียนเติมคำในช่องว่างให้ถูกต้อง

๑. ข้างขึ้นข้างแรมเกิดจาก _____
๒. วัฏจักรข้างขึ้น ข้างแรม จะใช้เวลาประมาณ _____ วัน
๓. ข้างขึ้น จะใช้ด้าน _____ ของดวงจันทร์เป็นตัวกำหนด
๔. ข้างแรม จะใช้ด้าน _____ ของดวงจันทร์เป็นตัวกำหนด
๕. ค่ำที่ดวงจันทร์สว่างครึ่งดวง จะตรงกับวัน _____ และ _____

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ : ให้นักเรียนนำอักษร ก - ซ เติมหน้าข้อ ๖ - ๑๐ ให้ถูกต้อง

- | | |
|----------------------------------|-----------------------------|
| _____ ๖. วันเพ็ญ | ก. ขึ้น ๑ ค่ำ - ขึ้น ๑๕ ค่ำ |
| _____ ๗. ข้างขึ้น | ข. ขึ้น ๑ ค่ำ |
| _____ ๘. ข้างแรม | ค. ขึ้น ๘ ค่ำ |
| _____ ๙. ดวงจันทร์ขึ้นเที่ยงคืน | ง. ขึ้น ๑๕ ค่ำ |
| _____ ๑๐. ดวงจันทร์ขึ้นเที่ยงวัน | จ. แรม ๑ ค่ำ - แรม ๑๕ ค่ำ |
| | ฉ. แรม ๑ ค่ำ |
| | ช. แรม ๘ ค่ำ |
| | ซ. แรม ๑๕ ค่ำ |

เฉลยแบบฝึกที่ ๑

เรื่อง เรียนรู้ควัวันเวลา

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ : ให้นักเรียนเติมคำในช่องว่างให้ถูกต้อง

๑. ข้างขึ้นข้างแรมเกิดจาก การที่ดวงจันทร์ได้รับแสงจากดวงอาทิตย์เกิดเป็นด้านสว่าง และถูกเงาบังเกิดเป็นด้านมืด ซึ่งดวงจันทร์จะโคจรเปลี่ยนองศาไปเรื่อยๆ ทำให้ทรงของดวงจันทร์เปลี่ยนไป
๒. วัฏจักรข้างขึ้น ข้างแรม จะใช้เวลาประมาณ ๒๙.๕ วัน
๓. ข้างขึ้น จะใช้ด้าน สว่าง ของดวงจันทร์เป็นตัวกำหนด
๔. ข้างแรม จะใช้ด้าน มืด ของดวงจันทร์เป็นตัวกำหนด
๕. ค่ำที่ดวงจันทร์สว่างครึ่งดวง จะตรงกับวัน ขึ้น ๘ ค่ำ และ แรม ๘ ค่ำ

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ : ให้นักเรียนนำอักษร ก - ซ เติมหน้าข้อ ๖ - ๑ ให้ถูกต้อง

- | | |
|--------------------------------------|-----------------------------|
| <u>ง.</u> ๖. วันเพ็ญ | ก. ขึ้น ๑ ค่ำ - ขึ้น ๑๕ ค่ำ |
| <u>ก.</u> ๗. ข้างขึ้น | ข. ขึ้น ๑ ค่ำ |
| <u>จ.</u> ๘. ข้างแรม | ค. ขึ้น ๘ ค่ำ |
| <u>ค.</u> ๙. ดวงจันทร์ขึ้นเที่ยงคืน | ง. ขึ้น ๑๕ ค่ำ |
| <u>ช.</u> ๑๐. ดวงจันทร์ขึ้นเที่ยงวัน | จ. แรม ๑ ค่ำ - แรม ๑๕ ค่ำ |
| | ฉ. แรม ๑ ค่ำ |
| | ซ. แรม ๘ ค่ำ |
| | ซ. แรม ๑๕ ค่ำ |

ปฏิทินและการกำหนดเวลา

สมัยโบราณมนุษย์ใช้การสังเกตปรากฏการณ์บนท้องฟ้า ทั้งดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ และดวงดาวต่างๆ เป็นเครื่องบอกเวลา เช่น การสังเกตเงาของวัตถุที่เกิดขึ้นจากเปลี่ยนตำแหน่งของดวงอาทิตย์เป็นเครื่องบอกเวลาในตอนกลางวัน ที่เราเรียกว่า นาฬิกาแดด รวมทั้งการใช้วัฏจักรของดวงอาทิตย์ และดวงดาว เพื่อบอกฤดูกาล เพื่อประโยชน์ในการเพาะปลูก เพื่อเลือกวันเดินทาง ทั้งทางบกและทางทะเลที่เหมาะสม และกำหนดพิธีกรรมทางศาสนา

ปฏิทินในยุคแรกเป็นของชาวบาบิโลเนียน ที่ใช้การครบรอบของการเกิดเส้นของดวงจันทร์เป็นตัวกำหนด จากวันเพ็ญหนึ่งไปอีกวันเพ็ญหนึ่งเป็นระยะเวลา ๑ เดือน ที่เราเรียกกันว่า เดือนจันทรคติ แต่เนื่องจากวันในเดือนจันทรคติมีเพียง ๒๙.๕ วัน ทำให้ระยะเวลาครบรอบ ๑ ปีน้อยกว่าความเป็นจริง ทำให้เกิดการคลาดเคลื่อนของฤดูกาล เพราะฤดูกาลเกิดขึ้นจากตำแหน่งของดวงอาทิตย์ ทำให้ต้องมีการคิดปฏิทินที่ใช้การสังเกตดวงอาทิตย์เป็นเครื่องกำหนดขึ้นมา ที่เรียกว่า ปฏิทินสุริยคติ คือปฏิทินที่ปีหนึ่งมี ๓๖๕ วัน



๑ เดือนจันทรคติมีเพียง ๒๙.๕ วัน ทำให้ ๑ ปีมี ๓๕๔ วัน ซึ่งน้อยกว่าปฏิทินสุริยคติอยู่ ๑๑ วัน จึงต้องมีการแก้ไขเพื่อให้ปีจันทรคติคลาดเคลื่อนไปเรื่อยๆ จึงกำหนดว่าเมื่อถึงปีที่จำนวนวันที่เกินมาครบประมาณ ๒๙.๕ จะมีการเพิ่มเดือน ๘ อีกหนึ่งเดือนซึ่งเรียกว่าเดือน ๘/๘ หรือ ๘-๘ หรือ ๘๘ ซึ่งทำให้ปีนั้นมี ๓๘๔ วัน จะเรียกว่า “ปีอธิกมาส” ทำให้ปีนั้นมี ๑๓ เดือน

ปฏิทินจันทรคติ

ปฏิทินจันทรคติ คือ ปฏิทินรูปแบบหนึ่ง ที่ใช้วิถีของดวงจันทร์เพื่อบอกข้างขึ้นข้างแรม และเดือน

ในปัจจุบันระบบปฏิทินที่ใช้กันอย่างกว้างขวางคือ **ปฏิทินสุริยจันทรคติ** โดยส่วนของจันทรคติจะใช้ในการอ้างอิงวันสำคัญทางศาสนา หรือเทศกาลฉลองตามประเพณีดั้งเดิม และมีการกำหนดวันแบบปฏิทินสุริยคติ เพื่อบอกเดือน และปี

หนึ่งเดือนในปฏิทินจันทรคติจะนับตามการโคจรของดวงจันทร์รอบโลกหนึ่งรอบ ซึ่งหนึ่งปีมี ๑๒ เดือน ได้แก่ เดือนอ้าย เดือนยี่ เดือนสาม เดือนสี่ เดือนห้า เดือนหก เดือนเจ็ด เดือนแปด เดือนเก้า เดือนสิบ เดือนสิบเอ็ด เดือนสิบสอง โดยเดือนคู่จะมี ๓๐ วัน คือตั้งแต่วันขึ้น ๑ ค่ำ ถึง วันขึ้น ๑๕ ค่ำ และตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ ถึง วันแรม ๑๕ ค่ำ ส่วนเดือนคี่มี ๒๙ วัน คือตั้งแต่วันขึ้น ๑ ค่ำ ถึง วันขึ้น ๑๕ ค่ำ และตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ ถึง วันแรม ๑๔ ค่ำ นอกจากนี้ยังมีบางปีที่มีวันแรม ๑๕ ค่ำ เดือน ๗ เรียกว่า “**ปีอธิกวาร**”

ซึ่งการกำหนดจำนวนวันในแต่ละเดือน และการเพิ่มวันพิเศษเข้ามาก็เพื่อให้แต่ละเดือนมีค่าเฉลี่ยของวันในเดือนเข้าใกล้ ๒๙ วันมากที่สุด



การบอกเวลาตามแบบจันทรคติ

มีความสำคัญต่อการกำหนดเวลา ทางศาสนาเป็นอย่างมาก

เช่น วันมาฆบูชา ต้องตรงกับวัน ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๔

วันวิสาขบูชา ต้องตรงกับวัน ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖

วันอาสาฬหบูชา ต้องตรงกับวัน ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ เป็นต้น

แบบฝึกที่ ๒

เรื่อง เรียนรู้ดูวันเวลา

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. ชาติแรกที่เกิดค้นปฏิทินคือ _____
๒. ๑ เดือนจันทรคติกำหนดจาก _____
๓. ๑ เดือนจันทรคติมีกี่วัน _____
๔. ๑ ปีจันทรคติมีกี่วัน _____
๕. ๑ ปีสุริยคติมีกี่วัน _____

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ : ให้นักเรียนเติม ✕ ถ้าข้อนั้นผิด และเติม ✓ ถ้าข้อนั้นถูก

- _____ ๖. ปีอธิกมาส คือปีที่มี ๑๓ เดือน
- _____ ๗. ปีอธิกวาร คือปีที่มี ๗ เดือน
- _____ ๘. ปฏิทินที่นิยมใช้กันในปัจจุบัน คือ ปฏิทินสุริยจันทรคติ
- _____ ๙. ใน ๑ เดือนจันทรคติ มี ๓๐ วันทุกเดือน
- _____ ๑๐. ดวงจันทร์ใช้เวลา ๒๙.๕ วัน โคจรรอบโลกครบ ๑ รอบ

เฉลย แบบฝึกที่ ๒

เรื่อง เรียนรู้ดูวันเวลา

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. ชาติแรกที่เกิดคนปฏิทินคือ ชาวบาบิโลเนียน
๒. ๑ เดือนจันทรคติกำหนดจาก การครบรอบการเกิดเสี้ยวของดวงจันทร์
๓. ๑ เดือนจันทรคติมีกี่วัน ๒๙.๕ วัน
๔. ๑ ปีจันทรคติมีกี่วัน ๓๕๔ วัน
๕. ๑ ปีสุริยคติมีกี่วัน ๓๖๕ วัน

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ : ให้นักเรียนเติม ✕ ถ้าข้อนั้นผิด และเติม ✓ ถ้าข้อนั้นถูก

- ✓ ๖. ปีอธิกมาส คือปีที่มี ๑๓ เดือน
- ✕ ๗. ปีอธิกวาร คือปีที่มี ๗ เดือน
- ✓ ๘. ปฏิทินที่นิยมใช้กันในปัจจุบัน คือ ปฏิทินสุริยจันทรคติ
- ✕ ๙. ใน ๑ เดือนจันทรคติ มี ๓๐ วันทุกเดือน
- ✓ ๑๐. ดวงจันทร์ใช้เวลา ๒๙.๕ วัน โคจรรอบโลกครบ ๑ รอบ

แบบทดสอบหลังเรียน

เล่มที่ ๑ เรียนรู้ดูวันเวลา

คำชี้แจง : ๑. ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (x) ลงในกระดาษคำตอบ
ในข้อที่ถูกต้องที่สุด

๒. แบบทดสอบมีทั้งหมด ๑๐ ข้อ คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน เวลา
๕ นาที

๑. ปีอธิกมาสมีลักษณะอย่างไร

- ก. ปีที่มี ๓๖๖ วัน
- ข. ปีที่มีเดือน ๘ ซ้ำ ๒ ครั้ง
- ค. ปีที่เดือนกุมภาพันธ์มี ๒๘ วัน
- ง. ปีที่มีการเพิ่มวันในเดือน ๗ ขึ้นมา ๑ วัน

๒. ปีอธิกवारมีลักษณะอย่างไร

- ก. ปีที่มี ๓๖๖ วัน
- ข. ปีที่มีเดือน ๘ ซ้ำ ๒ ครั้ง
- ค. ปีที่เดือนกุมภาพันธ์มี ๒๘ วัน
- ง. ปีที่มีการเพิ่มวันในเดือน ๗ ขึ้นมา ๑ วัน

๓. ดวงจันทร์ใช้เวลากี่วัน ในการโคจรรอบโลกครบ ๑ รอบ

- ก. ๒๘.๕ วัน
- ข. ๓๐.๐ วัน
- ค. ๓๐.๕ วัน
- ง. ๓๑.๐ วัน

๔. หากนักเรียนมองเห็นดวงจันทร์ทางทิศตะวันออกซึ่งสว่างครึ่งดวง โดย
ด้านสว่างของดวงจันทร์อยู่ทางทิศตะวันออก และด้านมืดอยู่ทาง
ทิศตะวันตก แสดงว่าเป็นวันใด

ก. ขึ้น ๘ ค่ำ

ข. แรม ๘ ค่ำ

ค. ขึ้น ๑๕ ค่ำ

ง. แรม ๑๕ ค่ำ

๕. ในวัน ขึ้น ๘ ค่ำ ดวงจันทร์จะมีลักษณะอย่างไร

ก. ดวงจันทร์จะมีดเต็มดวง

ข. ดวงจันทร์จะสว่างเต็มดวง

ค. ดวงจันทร์จะสว่างครึ่งดวง

ง. ไม่มีข้อใดถูก

๖. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของการนับช่วงเวลาได้

ก. สามารถกำหนดวันมงคลสำหรับเปิดกิจการได้

ข. สามารถเลือกช่วงเวลาในการเพาะปลูกที่เหมาะสม

ค. สามารถเลือกช่วงเวลาที่เหมาะสมแก่การเดินทางให้ปลอดภัยได้

ง. สามารถกำหนดวันประกอบพิธีกรรมทางศาสนาที่ถูกต้องตามประเพณีได้

๗. จำนวนวันใน ๑ ปีจันทรคติ และปีสุริยคติ ต่างกันกี่วัน

ก. ๑๐ วัน

ข. ๑๑ วัน

ค. ๑๒ วัน

ง. ๑๓ วัน

๘. ใน ๑ เดือนจันทรคติ จะมีวันพระกี่วัน

ก. ๑ วัน

ข. ๒ วัน

ค. ๓ วัน

ง. ๔ วัน

๙. คนชาติแรกที่เกิดค้นปฏิทินคือชนชาติใด

ก. ชาวสุเมเรียน

ข. ชาวบาบิโลเนียน

ค. ชาวเมโสโปเตเมีย

ง. ชาวอินเดียแดงโบราณ

๑๐. ปฏิทินที่นิยมใช้ในประเทศไทยปัจจุบัน คือปฏิทินชนิดใด

ก. ปฏิทินสากล

ข. ปฏิทินสุริยคติ

ค. ปฏิทินจันทรคติ

ง. ปฏิทินสุริยคติจันทรคติ

เฉลย แบบทดสอบหลังเรียน

เรื่อง “เรียนรู้ดูวันเวลา”

ข้อ ๑. ข

ข้อ ๒. ง

ข้อ ๓. ก

ข้อ ๔. ข

ข้อ ๕. ค

ข้อ ๖. ก

ข้อ ๗. ข

ข้อ ๘. ง

ข้อ ๙. ข

ข้อ ๑๐. ง

รายการอ้างอิง

กวี วรรณ. **แผนที่ความรู้ท้องถิ่นไทย ภาคเหนือ**. กรุงเทพมหานคร : พัฒนา
คุณภาพวิชาการ (พว.), ๒๕๕๗.

กวี วรรณ และ กล้าหาญ พิมพ์ศรี. **หนังสือแผนที่ความรู้จังหวัดของเรา**.

กรุงเทพมหานคร : พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.), ๒๕๕๒.

กวี วรรณ และ กล้าหาญ พิมพ์ศรี. **หนังสือแผนที่ความรู้ภูมิภาคของเรา**.

กรุงเทพมหานคร : พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.), ๒๕๕๒.

วิชาการและมาตรฐานการศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,

กระทรวงศึกษาธิการ, สำนัก. **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง**

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

จำกัด, ๒๕๕๑.

สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.). **แบบฝึกหัด สังคมศึกษา ศาสนา และ**

วัฒนธรรม ป.๔. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)

จำกัด, ๒๕๕๗.

อักษรเจริญทัศน์ อจท. **หนังสือเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม**

ป.๓. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์ จำกัด, ๒๕๕๗.

เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ. **แม่บทมาตรฐาน หลักสูตรแกนกลาง สังคม**

ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ป.๔. นนทบุรี : บริษัทไทยร่มเกล้า จำกัด,

๒๕๕๑.

อำนวยการ พุทธิมี และคณะ. **หนังสือเรียน แม็ค สังคมศึกษา ศาสนา และ**

วัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : แม็ค, ๒๕๕๗.

ข้างขึ้นข้างแรม (ออนไลน์). แหล่งที่มา : จาก <http://www.lesa.biz/astrology/astro-events/moon-phases>. สืบค้นเมื่อ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๗.

ข้างขึ้นข้างแรม (ออนไลน์). แหล่งที่มา : จาก <http://www.rungnapa-astro.com/rose-doc/Moonphase.html>. สืบค้นเมื่อ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๗.

ข้างขึ้นข้างแรม (ออนไลน์). แหล่งที่มา : จาก http://www.trueplookpanya.com/new/cms_detail/knowledge/199-00/. สืบค้นเมื่อ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๗.

ข้างขึ้น ข้างแรม (ออนไลน์). แหล่งที่มา : จาก http://www.trueplookpanya.com/new/cms_detail/knowledge/26922-039358/. สืบค้นเมื่อ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๗.

ปฏิทินจันทรคติ (ออนไลน์). แหล่งที่มา : จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/ปฏิทินจันทรคติ>. สืบค้นเมื่อ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๗.

ปฏิทินจันทรคติ (ออนไลน์). แหล่งที่มา : จาก <http://www.rungnapa-astro.com/rose-doc/Moonphase.html>. สืบค้นเมื่อ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๗.

ประวัติผู้จัดทำ